

Vėšiau, galimas lietus.
Saulė teka 5:56, leidžiasi 7:58.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LVII

Price 10c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Rugpjūčio-August 13 d., 1970 m.

Kaina 10c

190

PASIRASE ISTATYMA PAŠTUI REFORMUOTI

GYVENTOJŲ SURAŠYMO PASEKMĖS

WASHINGTONAS. — Šį rudenį įvyksta vadinamieji tarp-terminiai rinkimai. Visoje eilėje valstijų bus renkami senatoriai, Atstovų rūmų nariai, gubernatoriai ir įvairūs kiti pareigūnai. Nėra mažiausios abejonės, kad tų rinkimų pasekmėje gali žymiai pasikeisti Amerikos politinis veidas. Tačiau šiais metais daugiau reikšmės pridūdoma gyventojų surašymo rezultatams, negu įvykstantiems rinkimams. O tai dėl to, kad ir gyventojų surašymo rezultatai kai kuriose valstijose padidins renkamų kongresininkų skaičių, o kitose valstijose tą skaičių sumažins.

Jau yra tikra, kad, sakysime, Kalifornija bus pirmąją valstiją ir renkamų kongresininkų skaičių padidins. Dabar Kalifornija į Atstovų rūmus pasiūnčia 40 atstovų. Tas skaičius greičiausiai padidės iki 44. Tuo tarpu New Yorkas, kuris taip pat išrenka 40 kongresininkų, greičiausiai neteks dviejų. Vadinasi, dėl gyventojų skaičiaus sumažėjimo sumažės ir jo atstovybė Atstovų rūmuose.

Tas pats atsitiks ir daugelyje valstijų: valstijos, kurių gyventojų skaičius bus sumažėjęs, turės pasitenkinti mažesne atstovybe Atstovų rūmuose. Ir priešingai — valstijos, kuriose gyventojų skaičius per paskutinį dešimtmetį padidėjo, turės teisę daugiau kongresininkų rinkti.

Iki šiol jau apytikriai yra žinomi 43 valstijų gyventojų surašymo rezultatai. Jie rodo, kad "saulėtoje juostoje" esančios valstijos žymiai padaug, atseit, jų gyventojų skaičius padidėjo. Tos valstijos yra: Florida, Texas ir Arizona. Iš kitos pusės, Ohio, North Dakota, Pennsylvania, Iowa, West Virginia ir Wisconsin valstijose daugiau ar mažiau gyventojų skaičius sumažėjo. Viso to pasekmė bus ta, kad "saulėtos juostos" valstijos turės teisę į Atstovų rūmus pasiūsti daugiau atstovų, o visos eilės vidurvakarų valstijų atstovybė Kongrese sumažės.

Iki šiol šiaurietinės valstijos Amerikos politikoje vaidino, galima sakyti, dainuojantį vaidmenį. Dabar tas dominavimas iš jų rankų pradeda išsprusti. Politikoje pradės labiau pasireikšti vakarinės ir pietinės valstijos, kurios ne tik galės daugiau kongresininkų išrinkti, bet taip pat ir didesnį skaičių išrinkti rinkimų į vadinamąją Elektorių kolegiją. O tai reikš, jog nuo tų valstijų žymiai laipsniškai priklaūs ir krašto prezidento išrinkimas.

Kai gyventojų surašymo rezultatai bus galutinai paskelbti, tai prasidės pertvarkymas vadinamųjų rinkiminių distriktų. Labai bus paliesti didesni miestai, iš kurių gyventojai vis labiau ir labiau išsikrausto į priemiesčius. Žodžiu, Amerikos politinis veidas ryšium su gyventojų surašymu jau kitais metais gali labai pasikeisti. O tos pakaitos, nėra mažiausios abejonės, suvaidins labai svarbų vaidmenį 1972 metais, kai bus renkamas prezidentas.

WASHINGTONAS. — Federali prekybos komisija (FTC) perspėjo gamintojus ir pardavėjus, kad prie visokių nuo uodų ir kitokių parazitų švirkštųjų ar miltelių būtų aiškiai išrašytas perspėjimas, kad "tas produktas gali būti kenksmingas sveikatai; rūpestingai perskaityk užrašą ir daryk, kaip nurodyta".

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

IŠ VISO PASAULIO

NEW DELHI, Indija. — Oficialiu pranešimu, iš Tibeto į Sikkim ir Bhutan, Indijoje, nuo kinų komunistų yra pabėgę apie 56,000 tibetiečių.

ISTAMBULAS, Turkija. — Sovietų Kirovo klasės kreiseris No. 857 pakeliui iš Juodosios jūros į Viduržemio jūrą praeitą antradienį perplaukė Bosforo sąsiaurį.

RECIFE, Brazilija. — Dėl daugiau kaip 13 valandų trukusios tropikinės liūtės mažiausiai 30 žmonių prigėrė ir 44,000 paliko benamių. Neoficialiai spėjama, kad aukų skaičius yra dar didesnis. Milijoniniame Recife mieste visoks susisiekimas suparaližuotas. Elektra ir telefonas neveikia.

WASHINGTONAS. — Grupė Kalifornijos universiteto studentų ir jaunų mokslininkų suėmė "žemės drebinimą" Visatos tolybės prieš trejetą metų atrastuose pulsaruose. Pulsarais arba pulsuojančiomis žvaigždėmis pavadinti šviesos šaltiniai, kurie reguliariai leidžia trumpus, bet ryškius šviesos ir radio energijos pulsavimus. "Drebančios" pulsaras atrastas Vėžio miglyne, 6,000 šviesos metų atstumu nuo Žemės.

ROMA, Italija. — Savaitę po gimimo praėjus mirė paskutinis iš šešių Antonio Petrone, 26, pagimdėjų kūdikių. Per 11 metų po vedybų ji neturėjo vaikų, o kai priėmė vaisingumo vaistus iš sykių šešis pagimdė. Tačiau savaitės bėgyje visi išmirė.

WASHINGTONAS. — Ateinančią savaitę tam tikroje raketose bus iššautos į orbitą aplink žemę dvi varlės. Norima daugiau patirti apie disorientaciją erdveje.

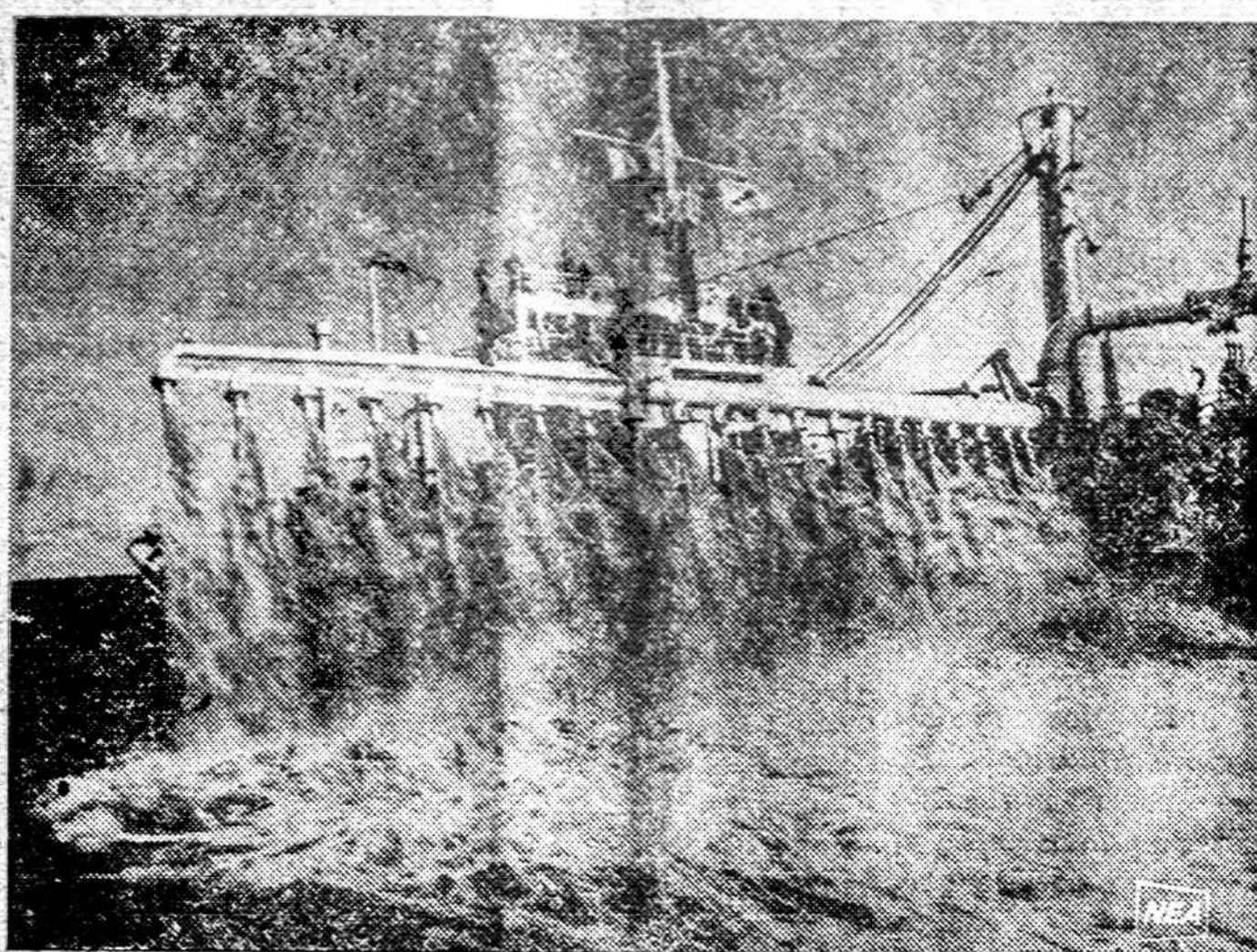
Turkų vyriausybė nuvertino pinigų

ANKARA, Turkija. — Turkijos vyriausybė paskelbė, jog jos valiuta tuoj yra nuvertinama. Iki šiol oficialioji turkų liros vertė buvo tokia: už Amerikos dolerį buvo mokama 9 liros. Paskelbus pinigų nuvertinimą, už dolerį jau bus mokama 15 lirų.

Pinigų nuvertinimas vyriausiai padarytas dėl susidariusio valdžios deficito, kuris siekia \$300,000,000, o taip pat dėl 209 milijonų dolerių skolo, su kurių atmokėjimu jau užsivilkta iki vienuolikos mėnesių.

Nixonas į Meksiką

WASHINGTONAS. — Prezidentas Nixonas šio rugpjūčio 20-21 d. skrenda į Puerto Valartą Meksikoje, kur turės pasimatymą su Meksikos prezidentu Gustave Diaz Ordaz.

Olandai išgalvojo pakeisla matomą būdą jūrai nuo aliejaus ir kitokio purvo valyti. Prie laivo pritaisyti du dideli purkšliai, kurie stumia specialiai paruoštą smėlį. Jūros paviršius išpurškias smėlis apsiaulioja ir leidžiasi į dugną. Į jūros dugną nuneša ir paviršiuje plūduriuojantį aliejų. Olandai nustatė, kad šitoks metodas jūrai valyti nuima 95% aliejaus.

- ESAME ATSILIKĘ NUO AMERIKOS, - RUSAI PRISIPAŽINO VOKIEČIAMS

Reikalinga vokiečių mokslininkų pagalba pramonės kelti, — pasakoja komunistai

BONA, Vokietija. — Sovietų valdžios atstovai, praeitą savaitę plačiau atvirai išsikalbė su Maskvon atvažiavusiais vokiečių delegatais, prisipažino vokiečiams, kad rusai yra nepaprastai atsilikę nuo Amerikos. Svarbiausioji sovietų valdžios problema yra gauti daugiau mokslinių žinių. Rusai, pasirašydami nepuolimo sutartį su vokiečiais, nori gauti ko daugiausia mokslo žinių iš vakarų Vokietijos.

Sovietų lyderiai prisipažinė, kad jie skubiai turi daryti viską, kad kaip nors išbalansavus katastrofišką ir vis didėjantį atsilikimą nuo Jungtinių Valstijų.

Vakarų Vokietijos delegatai buvę stačiai nustebinti tais rusų prisipažinimais, kad Sovietų technikos raida pramonės srityje "vis labiau ir labiau atsilieka nuo amerikiečių, nepaisant, kad jiems erdėje daug yra pasisekę laimėti.

Vokiečiai mano, kad pirmasis Bonos-Maskvos sutarties rezultatas bus visa serija naujų kontaktų tarp Vakarų Vokietijos ir Sovietų pramonės, ypatingai miniatiūrinės elektronikos ir mašinų įrankių srityse. Kai kurios Vakarų Vokietijos firmos tikisi jau ateinančią savaitę pradėti pirmuosius techninius pasikeitimus su rusais.

Kalbama, kad rusai išpėjo rytų Vokietijos bosą Walterį Ulbrichtą dėl santykių su vakarais. Rusijai yra reikalingos naujos užpakalinės durys į Vakarų mokslinius išradimus ir kad tos durys per Vakarų Vokietiją yra būtinas sovietų politikos reikalas.

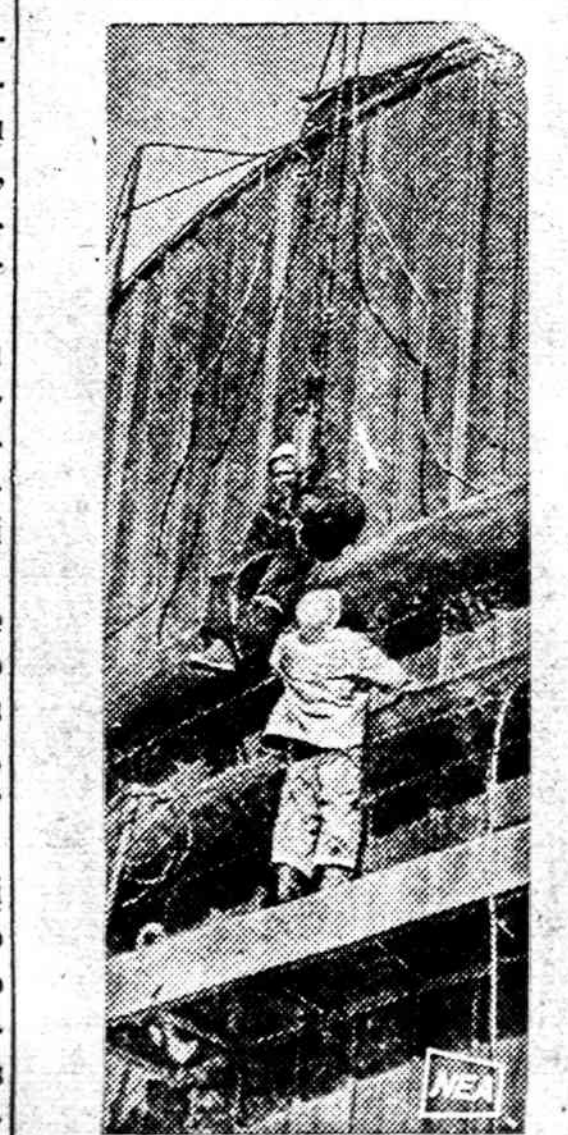
Kvebeke pagrobė milijoną dolerių

KVEBEKAS, Kanada. — Penki gikluoti vyrai antradienį iš Ancienne Lorette aerodromo išsivežė 23 maišus su mažiausiai milijonu dolerių pinigų. Užsimaskavę plėšikai dvim automobiliais 7 valandą ryto atvažiavo į minėtą aerodromą ir užklupo Brink's Express šarvuotą sunkvežimį perkraunantį iš Montrealo lėktuvu atgabentus 50 maišų su pinigais ir čekiais. Pagrobtuose 23 maišuose buvo doleriai ir vertybių popieriai.

P. Vietnamo pinigai

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmų "sargybos komitetas" kreipėsi į Valstybės sekretorių Rogers ryšium su Pietų Vietnamo vedama pinigine politika. Komitetas nurodė, kad Amerikai dabar išleidžia tris kartus daugiau finansavimui karo, negu turėtų išleisti. O tai dėl to, kad Pietų Vietnamo pinigai yra labai išpūsti, atseit, jų vertė yra daug didesnė, negu turėtų būti. Mainingi Amerikos pinigūs, dabar už dolerį mokama 118 piasterių, o turėtų būti mokama tik apie 300. Vadinasi, piasterio vertė yra bent tris kartus pervertinta. Komitetas pataria Rogersui spirti Pietų Vietnamo vyriausybę nuvertinti pinigų taip, kad už dolerį būtų mokama 300 piasterių.

Dabartinė padėtis, pareiškę kongresininkas Moss, ilgiau negali būti toleruojama. Kai oficialiai už dolerį mokama tik 118 piasterių, tai juodojoje rinkoje mokama net 400. Dėl piasterių vertės išpūtimo yra įsigalėjusi didžiausia korupcija, kuri Amerikai kainuoja ne milijonus, bet milijonus dolerių. Tam turi būti užkirstas kelias, sako Moss. Amerika negali mokėti dolerį už 118 piasterių, kurių vertė gal yra tik dvidešimt penki centai.

Erie ežere statomoje kraninėje prie Nanticoke, Ontario, Italijai dideli guminiai žiedai, jie su kranine bus įleisti į vandenį ir apsaugos laivus nuo susibraižymo.

PAŠTAS PAGERINS PATARNAVIMUS

— Pakaitos vyks lėtai, jas pajusime tikrai už vienerių metų, — pareiškė Winton M. Blount

WASHINGTON, D. C. — Prezidentas Richard M. Nixon trečiadienio rytą pasirašė Amerikos pašto sistemai įstatymą iš pagrindų reformuoti. Praeitą savaitę kongresas, ilgai svarstęs įvairius dabartinio pašto negalavimus, priėmė įstatymą, kuris pašto įstaigą išims iš politikierių rankų.

Cholera Sovietų Rusijoje plinta

MASKVA. — Plinta baimė, kad nepaisant laikračių tvirtinimo, jog cholera yra lokalizuota vien Astrachanės apylinkėse, ji gali paplisti visoje Sovietų Sąjungoje.

Astrachanės yra didesni pramonės miestas per 800 mylių į pietų rytus nuo Maskvos ir čia praeitą savaitę pirmą kartą cholera pasirodė. Sovietų laikraštis "Trud" paskelbė, kad "energingu priemonių dėka, šios ligos židinyje yra lokalizuotas vietoje", tai yra jai neleista plisti.

Tačiau "Trud" nepaaiškino, kodėl sovietų valdžia įvedė karantiną ir suvaržė keliavimus tarp 11 didesniųjų miestų, pradedant pietine Gruzija, baigiant Vakarų Ukraina? Laikraštis taip pat nepranešė, kiek ta liga apsigimę būta ir ar yra mirusių.

Maskvos gyventojai, kurių giminės atostogavo pietiniuose rezortuose, gavo žinių, kad Kaspijos ir Juodosios jūrų pakraščiais ir Krymo pusiasalyje prasidėjo tikra panika. Tūkstantai norinčiųjų skubiai atstogas nutraukti, negali grįžti, nes lėktuvuose nei traukiniuose nebeparduoda tiketų.

Komunistai didina jėgas Kambodijoje

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo karo vadai praneša, kad prie O'Riley artilerijos bazės pietininkų kautynės ir oro puolimai apie 250 komunistų buvo užmušta. JAV stebėtojai helikopteruose matė komunistus į tą sritį traukiant sustiprinimus.

Kambodijoje komunistų jėgos didina spaudimą prieš Phnom Penh miestą. JAV pranešimais, stambesnis, 6 valandas trukęs susirėmimas, dalyvaujant ir amerikiečiams, įvyko per 440 mylių į šiaurės vakarus nuo Saigono.

Tyrinėja vandenyno dugną

GLOUCESTER, Point, Va. — Per 120 mylių į rytus nuo Charleston, S. D., apie 3,000 pėdų vandens gilumoje šią savaitę pradėtas istorinis žingsnis į kalnų pramonę jūros dugne. Specialiai tam reikalui pastatyta laivų į jūrą nuvežtas ir į dugną nuleistas plieninis 9 colių skersmens vamzdis, kaip koks vakuumo siurbeklis pradėjo į laivą siurbti vandens, oro ir nuosėdų srovę, kurioje apšviesti buvo įvairių ir vartingų akmenėlių trupinių ir net didelių riešuto didumo vertingų metalų rūdų. Bandyme dalyvavę moksl-

Prezidento pasirašytas įstatymas liepia sudaryti valdžios prižiūrimą, bet nuo politikų ir valdžios nepriklausomą žinybą, kuri tvarkys visus Amerikos pašto reikalus. Pašto įstaiga turės būti taip pertvarkyta, kad patarnavimas būtų žymiai geresnis, negu jis paskutiniiais metais buvo. Jeigu bus reikalaujama, turės teikti gerus patarnavimus gyventojams.

Vyriausias pašto viršininkas Winton M. Blount, paruošęs dabartinį pašto reformos įstatymo projektą, džiaugiasi, kad padarytas pirmas žingsnis Amerikos pašto sistemai moderninti. Blount buvo kabineto narys, bet naujai pertvarkyto pašto viršininkas kabineto rango neturės. Bet biznierių Blount norėtų būti pirmuoju pertvarkyto pašto viršininku, kad galėtų pamatyti tvarkingos įstaigos ir gerų tarnautojų gražiai suderintą ir naudingą darbą.

Nesitikiškite, kad... pašto patarnavimai pagerės tuojau, — pareiškė Blount. — Pakaitos ir pagerinimai eis lėtai. Gyventojai ir išnešiojimo sistema.

Pirmon eilės bus paleisti visi nekompetentingi ir atsakomam darbu netinkami žmonės. Bus pašalinti tinginiai, melagiai ir vagys. Didėjančiam laiško skaičiui tvarkyti bus įvesta nauja paskirstymo, išvežiojimo ir išnešiojimo sistema. Pašto viršininkais bus skiriami žmonės, kurie tiks tokių įstaigų administracijai. Jis turės laikyti egzaminus ir įrodyti finikamumą pasiūstam darbu. Pašto tarnybon bus priimami tik tie darbai tinkami tarnautojai.

Laikraščiu leidėjai ir prenumeratoriai laukia pagerinimų. Visiems jau įėjso netvarkingas laikraščių pristatymas. Nepatenkinti prenumeratoriai, laiku negavę laikraščio, nepatenkinti ir leidėjai dėl nepaprastai didelio skaičiaus skundų. Už laikraščių pristatymą paštu tenka mokėti stambias sumas, bet paskutiniiais dviem metais pašta laikraščio skaitytojams dažnai laiku nepritatydavu. Ypatingai buvo blogas patarnavimas paskutiniiais savaitėmis. Norime, kad jis pagerėtų.

Jordano pasienyje buvo užmušti penki izraelitai, kai jie atsistojo ant arabų padėtos minos Golan pakalnės laukuose. Arabų partizanams pavyksta įsiveržti į žydų laikomas pasienio sritis ir padėti minų.

ninkai, inžinieriai ir jūreiviai džiaugdamiesi nusiuntę telegramą savo įstaigai, pranešdami, kad "Veikia daug geriau negu buvo galima laukti!"

Šių bandymų paruošimas truko apie 8 metus ir kainavo apie 15 milijonų dolerių.

SOVIETINĖ PUBLICISTIKA KEICIA SĄVOKAS

Per savo viešpatavimo tarp-
sny Rusijoje ir pavergtuose kraš-
tuose, rusai daug ką pakeitė:
kas tik prieš juos, tie gavo bur-
žujų vardą; komunistų parti-
ja praeitais ir šiais metais jų
spaudoje jau vadinama ir le-
ninine partija, o jau Leninu ir
leninizmu beveik kiekvienas
straipsnis mirgėte mirga. Le-
ninas jiems tapęs šventu šven-
čiausiu — kasdienine jų duo-
na.

Rusai šlovindami „tą savo
„šventiausią“, ko ne iš proto
kraustosi. Aiškumo dėlei ver-
ta bent kiek susipažinti su Lie-
tuvos TSR nusipelnusio žur-
nalisto I. Kašnickio straipsniu
„Didžiosios epochos metraštin-
kai“, tulpusiu 1969 m. „Komu-
nisto“ 5/539/ nr. šis 1945
metais iš Rusijos atsiųstas į
Lietuvą rusinotas Igoris Kaš-
nickis, Vladimirovičius, dir-
bąs „Sovietiskaja Litva“ redak-
cijoje, tauškia:

„... Lenininė partinė publi-
cistika iš pagrindų pakeitė pa-
čią metraštininko sąvoką, pra-
turtino ją nauju turiniu“.

„Šio amžiaus pradžioje bol-
ševikų partija paraginio litera-
tus ir žurnalistus studijuoti ir
kurti naują dabarties istoriją.
Taip buvo pradėta kurti revoliu-
cinę metraščių apie liaudies
darbą, jos kovą už laisvės
triumfą, socializmo perga-
lę...“ (41 psl.).

Tikėtina, kad šio amžiaus
pradžioje bolševikų partija
pradėjo kurti naują istoriją,
tik toji revoliucija buvo ne
vien bolševikų, o visos liau-
dies, — ūkininkų, valstiečių

— žemdirbių, darbininkų ir
tarnautojų, — visų kova prieš
rusiškąjį despotizmą, prieš
carinę valdžią. Ta revoliucija
niekas laisvės triumfo ir socia-
lizmo pergalės nepasiekė, tik
buvo atgauta lietuvių spaudai
laisvė, nors ir su gubernato-
riaus cenzūra; panaikinta
baudžiava ir valstiečių žemės
išperkameji mokėsčiai. Nu-
dien tą bendrą darbą savinasi
komunistai. Toliau liaupsina:

„Is Vladimiro Lenino — ne-
prilygstamo redaktoriaus ir
publicisto — mes mokomės
praktiškumo, principingumo,
idejinio aistringumo, moko-
mės nesitaikstyti su buržuazi-
ne ideologija, nuosekliai ko-
voti už generalinę partijos li-
niją... Todėl šiandien ypač
svarbu, kad publicistas būtų
savo specialybės meistras, kaip
reikalavo Leninas, aiškinti
komunizmo idėjas, partijos
lozungus...“ (41 psl.).

„Partinė publicistika, kaip ir
kiekvienas didelis menas, turi
savo mūžą. Jos vardas, mano
manymu, — idėja. Savo komu-
nistiniu idėjškumu, partišku-
mu, liaudiškumu, teisingumu,
savo klasinių pozicijų tvirtu-
mu tarybinė spauda nusipelnė
dideli autoritetą masėse, jų pa-
garbą...“ (42 psl.).

Taip, Sovietų Rusijoje le-
nininė partinė publicistika pa-
keitė ne tik metraštininko, bet
ir demokratijos sąvoką. Ru-
sams ir reikėjo keisti, nes jie
daug ką supranta kitaip, negu
visas pasaulis. Pas juos melas
vadinamas tiesa, despotizmas —
demokratija ir t. t. Šią tiesą

Britai sugalvojo naują metodą kitataučiams angliskai mokytis. Kai jauna anglė nusima suknelę, mokytojas užrašo ant lentos: „Ji nusimė savo suknelę“, pats keli kartus žodžius pakartoja, o vėliau liepia angliskai besimokinančioms mokinėms: tai kartoti. Pasirodo, kad toks anglų kalbos mokymas gana sėkmingas. Britų televizija ryžosi tas patias anglų kalbos pamokas mokytis televi-
zija. Pasirodo, kad angliskai noriai mokosi net ir tie, kurie gana neblogai angliskai kalba. Jiems patinka nauji mokymo metodai ir priemonės.

ypač ryškiai atvaizduoja Vil-
niuje leidžiama sovietinė „Tie-
sa“, kurioje galima aptikti tik
mažytį trupinėlį tiesos. Pažvel-
kime į š. m. birželio 14 d. „Tie-
sos“ numerį ir išitikinsime, kas
rusams yra tiesa.

Pirmame puslapyje viršuje
atspausdinta raudonomis raidė-
mis „Visi į rinkimus!“ Už
kam šį kvailą apgaule? Už
juos šiandien balsuoja Tarybų
Lietuva, na ir idėti 42-jų, se-
niai kompartijos paskirtų į
TSRS aukščiausiąją tarybą,
asmenų atvaizdai. Virš jų gal-
vojimo žodžiai: „Balsuodami
už komunistų ir nepartinių
bloko kandidatus, tarybiniai
žmonės balsuoja už neišardo-
mą Komunistų partijos ir visos
liaudies vienybę, už tolimesni
socialistinės demokratijos kles-
tėjimą!“ Argi gali būti dides-
nė ironija?

Pačiame pirmame straips-
nyje „Tarybinų žmonių pasi-
didžiavimas“, visai neįjunta-
mas rinkikų, bet kompartijos
pasididžiavimas, kad ir aukš-
čiausiąjį sovietų organą gali
pasiekti savo darbo draugus.
Tai ir yra socialistinė demo-
kratija praktikoje, kuriai pa-
grindus padėjo didysis Leni-
nas“.

Visas kultūringas pasaulis
supranta kaip valstybės valdy-
mosi forma, kur krašto gyven-
tojai patys ar per savo partijas
pasirūlo kandidatus į valdžios
organus, rinkimuose už juos
balsuoja ir, žinoma, j juos tu-

ri įtakos, kaip savo reprezen-
tantus. Kandidatų būna ir vi-
sokių pasaulėžiūrų, kad žmo-
nės galėtų išrinkti geriausius.
Sovietų Rusijoje tokių rinki-
mų negali būti, nes ten viešpa-
taujia prievarta, gyventojus
prievartauja sovkompartija.
Partija puikiai žino, kad vyk-
dant demokratinius rinkimus,
nė vienas partietis nebūtų iš-
rinktas. Todėl Leninas despo-
tišką socializmą pavadino so-
cialistine demokratija.

I. Kašnickis tvirtina, kad Le-
ninas buvęs nepriylgstamas
redaktorius ir publicistas, bet
kuo tas nepriylgstamumas pa-
sijymė, taip ir nenurodyta.
Kad Leninas buvo žiaurus
žmogžudys — nepaslapstis.
Taip, jis savo rankomis gal ir
nieko nenužudė, bet jis skati-
no tą daryti.

Sovietai skelbia, kad Rusi-
jos valdžią jie paėmė revoliu-
cijos keliu. Tai grynas melas:
jie 1917. XI. 7 su sąmokslin-
kais ginkluotu perversmu pa-
grobė valdžią. Lapkričio 18 d.
Leninas išleido atsisaukimą,
kurio kvietė dirbančiuosius
suimti ir atiduoti liaudies teis-
mų kiekvieną, kuris tik jiems
priešingas. Liaudies teismas
buvo linčo teismas. Leninas
paskelbė šūkį: „Grobk, kas
buvo prisigrobta“. Ir prasidė-
jo grobimas ir žudymas.

Kovai su priešais, 1917. XII.
20 buvo įsteigta „Vserosijskaja
Črezvyčajnaja komisija“, trump-
pai vadinama „čeka“. Atrodo,
kad čekistų darbelius pažįsta-
me, todėl daug aiškinti neten-
ka.

Lenino 1918. XII. 25 „Prav-
doje“ pasakyta: „Mes nekovo-
jame prieš paskirus asmenis,
bet mes naikiname visą buržu-
azinę klasę...“ Vadinasi pats
prisipažino, kad esąs žmogžu-
dys.

Beveik iki 1919 metų pra-
džios, mažiausiam įtarimui
esant, čeka įtariamuosius už-
darydavo kalėjime ir po trumpo
tardymo sušaudydavo, kar-
tais koki ir į laisvę išleisdavo.
O 1919. IV. 15 Leninas dekre-
tu įsteigė priverčiamųjų darbų
stovyklas.

Kai Leninui nepavyko pa-
saulį pavergti, 1922 metais jis
jau ir taip prašnekėjo: „Skir-
tumus tarp tautų reikia iširti
ir išspręsti susipratimo dvasio-
je, imant dėmesin ir gerbiant
atskirų tautų, ir atskirų liau-
džių interesus“. Bet ir tai tik
tokie žodžiai — darbai prie-
šingi.

Kaip spauda skelbia, Leni-
nas buvo žmogus be moralės ir
be sąžinės. Čikagos „Sun Ti-
mes“ 1969. XI. 9 paskelbė, kad
Leninas turėjęs meilužę Inesą.
Jo žmona Krupskaja norėjusi
su juo skirtis, bet jis nesutikęs
ir meilužės neatsisakęs. Pran-
cūzų šaltiniai. Leninas sun-
kiai susirgęs sifiliu.

nis, kuris išmušė patį svar-
biausią buržuazinės klasės gin-
klą respublikos ekonomijoje,
kuris įtvirtino didelę socialis-
tinę revoliucijos pergalę“.

Liaupsinamas tas, kas liau-
džiai puikiai žinoma. Juk pats
liaudies seimas posėdžiuose
nieko negalėjo padaryti: vis-
kam dirigavo sovkompartija ir
tarp atstovų įsimaišę čekistai,
kurie viską seimo vardu ir at-
liko. Teisingai, nacionalizavo
ne tik bankus ir stambiają
pramonę, bet viską. Juk liau-
dies seimas nebuvo įvedęs So-
vietų Rusijos įstatymų, o jais
jau nuo pat okupacijos pra-
džios imta vadovautis. Pa-
skaelbt, kad krašto turtų sei-
mininku tapo liaudis, bet pa-
tyls turtai iš karto nyko — ke-
liavo į plačiąją Rusiją ir turti-
no, sovkompartijos narius so-
tino. Nors 1940 — 1941 metais
krašto turtų savininkams ir
užplūdusiems, išbadėjusiems
sovietams dar maisto užteko,
tačiau kasdieniniam vartoji-
mui daiktų, žemdirbiams rei-
kalings padargams medžia-
gos ėmė stigti, duoklių reika-
lavimai kasdien augo. Už žvė-
rų prievolių neatlėkimą
žmonės buvo teisiami ir bau-
džiami tuo metu dar nesupran-
tamos bausmėmis — trėmi-
mu ir priverč. darbų stovyklo-
mis.

Ir dar I. Kašnickis vapalio-
ja: „Klasinis priešas, turėda-
mas masines informacijos prie-
mones, transliuodamas savo

laisdais įvairiais „balsais“, mē-
biausią buržuazinės klasės gin-
klą apnuodyti žmonių sąmo-
nė buržuazine ideologija. To-
dėl ypatingą reikšmę įgauna
kryptinga kontropropaganda;
reikia demaskuoti tą gyven-
mo būdą, kurį Amerikos im-
perializmas mėgina žandariš-
kais metodais primesti visam
pasauliui“.

Juk netiesa, kad Amerika
mėgina žmonių sąmonę ap-
nuodyti buržuazine ideologi-
ja, bet tik nori atskleisti ir de-
maskuoti sovietinį melą. Ame-
rikos vadinimas imperialisti-
niu kraštu yra daugiau negu
melas, nes ji neturi užgrobusi
svetimų kraštų, kaip padariu-
si Sovietų Rusijos imperialisti-
nė sovkompartija. Ar gi kam
paslaptis, kad šiuo metu di-
džiausia pasaulyje imperialis-
tinė valstybė yra Sovietų Rusi-
ja? Tą puikiai žino ir Igoris
Kašnickis, bet jis neprisipa-
žint. Ne paslaptis, kad dabar
Sovietų Rusiją valdo jau rau-
donieji buržujai pilna ir tikra
prasme.

Tai taip lenininė publicisti-
ka suprantą metraštininko są-
voką ir taip melu praturtino
jos turinį.

J. Maziukas

Naujienų Piknikas
įvyks rugpjūčio 16 d.
Bučo sodyboje
Willow Springs, Ill.

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo
9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ
KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl.
Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00,
o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJINIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Raginkite savo apylinkę
augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du
didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pa-
siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra,
jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-
druomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.
Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš
10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mė-
nesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Chicago Savings
and Loan Association

6% PER ANNUM
OF \$5000 OR MORE
ON CERTIFICATES
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., Chairman of the Board

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 3, Sat. 9 to 12:30

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Užsienio:	
metams	\$21.00
pusei metų	\$11.00
vienam mėnesiui	\$2.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100.	
Piguus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Ką komunistai duoda darbininkams

Lietuvos komunistų partijos centro komitetas Lietuvoje turi laisvas rankas. Kraštą okupavusios rusų karo jėgos leido Antano Sniečkiaus vadovaujamai komunistų grupei "žingsniuoti į komunizmą" kaip jie nori. Jeigu Sniečkiaus arba artimiausieji jo patarėjai kartais suabejoja, kas daryti, arba nežino, kaip darbą atlikti, tai rusų komunistų partijos patarėjai tuojau Sniečkui pasako, kuria kryptimi traukti.

Propagandinė Lietuvos komunistų literatūra visą laiką tvirtina, kad vien tik komunistų partija rūpinasi Lietuvos proletariu, o antroje eilėje ir darbininkų reikalais. Pirma nepriklausomo gyvenimo metais komunistai skverbėsi į profesines lietuvių darbininkų sąjungas, kad galėtų pagrįsti jų vadovybę ir vesti organizuotus darbininkus į kovą prieš "lietuvišką buržuaziją". Visi žinome, kad stambių kapitalistų ir buržujų Lietuvoje nebuvo, todėl kova buvo nukreipta prieš "smulkiają buržuaziją".

Bet prieš 30 metų "smulkioji buržuazija" išnaikinta. Miestuose iš "smulkiųjų buržujų" atimtos krautuvės, kooperatyvai, namai, o kaimuose iš "smulkiųjų buržujų" atimta žemė, galvijai, žemės ūkio įrankiai ir kitoks turtas. Jei kuris "smulkus buržužas" drįso priešintis, tai čekistai tokiame paleido kulka ir pakauši, o jo žmoną su vaikais išvežė į Sibirą. "Smulkūs ir stambūs buržuai" iki šiai dienai tebelaikomi Sibire. Tik suproletarėjusiems leido sugrįžti į gimtinę savo kraštą, nors jiems dar uždrausta grįžti į gimtinę savo kaimą.

Dabar visi Lietuvos gyventojai yra proletarai. Jeigu kuris ką turėjo, tai tas suproletarintas, viskas iš jo atimta. Vieni dirba įvairiose dirbtuvėse, o kiti suvaryti į kolchozus ir sovchozus. Savo žemės jie neturi, savo darbą įrankių neturi. Kiekvienam nurodoma darbo vieta ir paskirtas laikas. Kiekvienam paskirtas atlyginimas. Lietuvoje jau prieš 30 metų įvesta "socialistinė" santvarka, iš kurios visi, komunistų partijos vadovaujami, vedami į "komunistinę santvarką".

Kaip greičiau į tą "komunistinę santvarką" nužingsniuoti? Šį klausimą bandė spręsti įvairių kraštų komunistų "teoretikai", bet vienodo sutarimo nepriejo. Bet tie nesutarimai lietuviams nesvarbūs, nes niekad neleidžia jiems tokių diskusijų viešai kelti. Lietuviams svarbu, ką Antanas Sniečkus, vyriausias sovietų imperializmo gauleiteris Lietuvoje, pasako. O jis į plenumą nuvažiavusiems Lietuvos kompartijos centro komiteto nariams štai ką pasakė:

GENEROLAS GRIGORENKO PASAKOJA

Kodėl komunistai neiškelė bylos, o pasiuntė stačiai beprotnamį?

(Iš Vakarų pasiekusių gen. Grigorenko užrašų)

Vienas iš sovietų policijos labiausiai kankinamų intelektualų yra jau senos amžiaus, daug nusipelnęs Raudonosios armijos generolas Grigorenko, kurs užitraukė Kremliaus despotų nemalonę savo užsistoji-mu už genocido priemonėmis naikinamus Krymo totorius ir už pareikimą protesto prieš Čekoslovakijos invaziją.

Ilgą laiką įvairiais būdais šį vyrą terorizavę ir teismais bei areštais grasinę komunistai pagaliau apsisprendė pasiegti dabar Sovietų Sąjungoje lengviausiu ir patogiausiu būdu kaip nepageidaujamais asmenimis nusikratyti.

Čia pateikiamoje ištraukoje pats gen. Grigorenko aiškina,

"Viena iš lemiamų sąlygų, kad 1970 metų planas ir viso penkmečio planas būtų sėkmingai įvykdytas, yra plataus ir veiksmingo kaimo darbuotojų socialinio lenktyniavimo organizavimas. Mūsų respublikoje yra neblogos lenktyniavimo formos, jo nugalėtojams taikomos moralinio ir materialinio atlyginimo skatinimo priemonės. Lietuvos KP CK ir respublikos vyriausybė reguliariai susumuoja lenktyniavimo rezultatus pagal žemės ūkio gamybos šakas tarp rajonų, kas mėnesį leidžiami biuleteniai — rodikliai, atspindintys, kaip vykdomi socialistiniai įsipareigojimai gyvulininkystėje. Tokia praktika prigijo ir rajonuose. Jau tapo tradicija rengti rajonines ir respublikines artojų, melžėjų bei kitų profesijų darbuotojų varžybas". ("Tiesa", Vilnius, 1970 m. rugpjūtio 6 d., 3 psl.)

Sniečkus išties tris valandas aiškino suvažiavusiems komunistų partijos centro komiteto nariams, ką jie turi daryti ir kokių priemonių imtis, kad visi okupuotos Lietuvos darbininkai būtų įtraukti į lenktyniavimą ne vien to paties kolchozo darbininkų tarpe, bet kad išeitų į lenktynes su kitais kolchozais, o vėliau, kad visos Lietuvos darbininkai įsitrauktų į lenktynes su kitomis rusų pavergtomis ir suproletarintomis respublikomis.

Lietuviai iš prigimties yra darbštūs žmonės. Jie noriai dirba, jie taupūs, jie netingi įrankius prižiūrėti ir darbą tvarkingai ir laiku atlikti. Karo metu išblaškyti lietuviai yra visų gaudomi, nes kiekvienas pramonininkas įsitikino, kad lietuvis yra geras, doras ir teisingas darbininkas. Bet kokiame krašte ir prie bet kokio darbo lietuviai stebuklus padaro. Jų raginti nereikia, jiems priežiūra nereikalinga. Jie patys dirba.

Kas tuo tarpu darosi suproletarintoje Lietuvoje? Pasirodė, kad komunistams nuolatinio, sunkaus, pastovaus lietuvių darbo neužtenka. Visi valstybiniai jų planai nuolat niekai, jeigu lietuvis neskubės, jeigu jis nepadarys dar daugiau, negu padaro; jeigu jis nesivaržys su savo kaimynais; jeigu jis nesistengs dar daugiau padaryti. Komunistų partijos pirmasis sekretorius reikalauja, kad lietuviai artojai dar daugiau arčiau, kad melžėjos dar skubiau melžtų ir daugiau išmelžtų.

Laisvame pasaulyje darbininkai lenktynių ir varžybų vengia. Organizuoti darbininkai prieš tokias lenktynes kovoja. Protingi pramonininkai pataria darbininkams neskubėti, bet geriau atlikti darbą, tuo tarpu Lietuvos komunistų partijos vadovybė planuoja, kaip įtraukti daugiau darbininkų į lenktynes, kaip tas lenktynes padaryti greitesnėmis. Rusams, komunistams ir Sniečkui ne darbininkų gerbūvis, ne lengvesnės darbo sąlygos rūpi, bet galimai didesnis darbininkų išnaudojimas labiausiai varginančiomis lenktyniavimo priemonėmis.

kodėl jam nekeitė bylos, o pasiuntė jį į proto ligoninę kacetą.

"Aš taip pat žinojau, kad kiekvienas nusikaltėlis bijo viešumos. O teismas yra viešuma. Dėl to jie neatiduos manęs teismui. Lieka jiems kitas kelias — pripažinti mane bepročiu. Šiuo atvilgiu klaida buvo padaryta Taškente. Berezovskis, pats sava garbinas idiotas, rimtai tikėjo, kad jis gali man sudaryti bylą. Štai kodėl jis negalėjo suprasti tos išvados, kurią padarė psichiatrų komisija, ir kodėl jis nepasirūpino parinkti komisijon tokius narius, kurie neabejodami būtų pripažinę mane nepilnapročiu. Kai taip atsitiko, susidarė tokia padėtis, kurią turėjo įsikišti Maskva.

"Laikiau to įsikišimo nuo pat to meto, kai tik paskaičiau išvadą, kurios priėjo Taškento psichiatrų komisija. Atrodo, kad jis, savo viršininkų išbarstas, pusiau pro pirštus žiūrėjo į visa ką, kai jau komisija buvo baigusi darbą, ir nebesidomėjo mano byla. Štai dėl ko aš laukiau antros komisijos ir žinojau, kad šįkart jie nebeizikuos ir paskirs mane į tą instituciją, kuri ir yra tik tam tikslui, kad būtų kur dėti KGB nepageidaujamus žmones, tuos, kurie nepadarė jokio nusikaltimo ir yra sveiko proto, pripažįstant juos bepročiais ir pavojingais visuomenei. Pabrėžiu: aš tai žinojau. Bet kas gi pačioje savo gilumoje nesinėjoja vilties, kad bus geresnis sprendimas!

"Daktarė, kuri prižiūrėjo mane 1964 m., Margarita Feliksovna, užrašinėjo mano atsakymus iškraipytus. Ji tai darė ne tiek norėdama pripažinti mane bepročiu, kiek greičiau iš savo politinio nemoksiškumo ir filistiškos psichologijos.

"Baigėsi izoliacija, ir prasi-dėjo aiškinimas. Sekančią dieną buvo atidaryta kamera, ir man buvo pasakyta eiti kalbėtis su skyriaus viršininku prof. D. R. Luntsu".

Grigorenko po to buvo pripažintas protiškaiki nesveiku ir šitaip nusako savo apklausinėjimą:

"Rugpjūčio 6 d. man buvo padarytas nutarimas, kuriuo tarydytojas skiria mano bylai psichiatrų komisiją. Iki tol nebuvo tardomas, o dabar staiga klausimas: "Ar tu esi kvailas, seni?" Bet tai ne pats svarbiausias dalykas. Dar daugiau, nurodydama man, kad tas nutarimas kilio tik dėl to, jog aš kartą jau esu buvęs pripažintas nesveiku, jis balsiai perskaitė tą SSRS kriminalinio statuto straipsnį, pagal kurį tarydytojui duodama teisė painformuoti kaltinamąjį apie tokį nutarimą. Ir jis pridėjo: Kaip matai, aš pats

laikau tamstą visiškai normaliu, bet pagal įstatymą tai turi nuspręsti specialistai. Kai aš paprašiau, kad į komisiją būtų paskirti trys mano pažįstami psichiatrai, atsakė, kad tai nepatartina daryti, nes jo nutarime išvardyti specialistai, kurie iš tiesų yra žymūs specialistai ir visiškai bešališki žmonės, jau pradėjo studijuoti bylos medžiagą ir naujų įjungimas tik bereikalingai užvilktų. Iš to aišku, kad man nedalyvaujant tarydytojo parinktieji ekspertai iki sesijos pabaigos (rugpjūčio 18 d.) turėjo 10 dienų laiko medžiagai studijuoti. Kokia medžiaga buvo jų žinojimo?

"1. Dokumentai klinikių tyrinėjimų mano bylos Serbskio institute 1964 m., įskaitant psichologinius tyrimus ir encefalogramą;

"2. Medžiaga, kurią pateikė Leningrado specialioji psichinių ligų ligoninė;

"3. Leningrado rajono Maskvoje sveikatos centro psichiatro išvados;

"4. Pradinio apklausinėjimo medžiaga mano byloje.

Kaip man atrodo, buvo pakankamai medžiagos prieiti bešališko sprendimo. Su visa tuo susipažinęsi, komisija, į kurią įėjo nusipelnęs mokslininkas, Vidurinės Azijos karinės srities psichiatris viršininkas prof. F. F. Detingofas, pulkininkas E. B. Kananas ir dvi gydytojos, teismo medicinos specialistės Smirnova ir Slavgorodskaja, aiškinoi mano bylos reikala rugpjūčio 8 d. Aiškinimasis užtruko apie tris valandas. Jie smulkiai klausinėjo mane. Jie taip pat tikrino mane. Visi keturi gyvai dalyvavo tame pokalbyje. Tikrinant kiekvieną laiką savo pareigą patys įsitikinti, kaip aš reaguju.

"Komisijai prisistačiau su tokiu jausmu, kad mano beprotybės klausimas jau yra nuspręstas iš anksto. Tačiau tyrimo metu pasireiškusi ta tokią dalykišką ir drągią atmosferą nesąmoningai privertė mane patogiškai pasijusti, ir aš net pradėjau tikėti, kad galiu susilaikyti bešališko sprendimo.

"Spalio 22 d. netikėtai buvau nugalėtas ir Serbskio institutą, tarydytojo prieš tai net nesuspažindintas su antrosios komisijos nutarimu. Iš to išėjo dvi nesąmonės.

"1. Būtų galima laikyti natūraliu dalyku, kad gynyba reikalauja antros ar net trečios komisijos komisijos ginamajam, kuris yra padaręs sunkų nusikaltimą, nusipelnantį mirties bausmės. Bet kodėl tarydyto komitetas turėtų reikalaui antros komisijos, kai jau yra surinkta pakankamai kaltinamo-

sios medžiagos ginamajam nubauti ne daugiau kaip trejiems metams? Suprantama, kad tai būtų reikalinga, jei būtų abejonė, ar iš viso padarytas nusikaltimas, arba jeigu įrodymai yra labai menki.

2. Kuo remdamasis tarydytojas, kuris prieš pasiūsdamas kaltinamąjį teisminei psichiatrų komisijon neturėjo jokių abejonų dėl jo sveikatos, staiga po komisijos pradėjo taip stipriai abejoti, nors buvo pripažinęs jį visiškai sveiko proto, kad net laikė nebereikalingu dalyku sudarinėti tą antrąją komisiją? Ar ngbūtų tik teisinga darytis prielaidą, kad tarydytojas nenorėjo atvirai priešintis ekspertų išvadai, iš anksto žinodamas, kad kaltinamasis gali pradėti prieštarauti? Kiti žodžiais tariant, tarydytojas sudarė sau reikalingas sąlygas, kad galėtų pasidaryti tokias išvadas; kokių jam reikia, dėl mano proto.

"Keletas žodžių dėl ekspertų Serbskio institute. Be jų duomenų, kuriuos jį gavo iš Taškento komisijos, ši komisija dar papildomai turėjo psichologinių tyrimų duomenis ir papildomą encefalogramą. Ar tie dalykai tokie jau reikšmingi, sprendžiant apie psichinę būklę? Pagaliau dėl tos komisijos darbo Kai jau buvau matęs, kaip dirbo Taškento komisija, tai šitos darbas tikra parodija, turint galvoje, kad tai yra ekspertų komisija. Jokio medicininio apžiūrėjimo. Greičiau tardymas, atliekamas vieno žmogaus. Mažiausiai Michailovna rašinėjo sau užrašų knygutėje, kai kiti du komisijos nariai pusiau snaudė. Danilas Romanovičius taip toli nukeliaudavo mintimis, kad net tekdamo kartoti klausimą, kai pirmininkas kreipdavosi į jį. O ir tas vienas, kuris vedė formalų pasikalbėjimą, nekrepdė dėmesio į atsakymus. Bendras įspūdis: sprendimas jau iš anksto buvo nutartas, o komisija tik dėjo antspaudą ant to, kas prieš tai buvo parušta.

"Taigi, palyginus abi komisijas, pati svarbiausia išvada galėtų būti pasidaryta šitokia: komisijos savo žinojimo turėjo visiškai tuos pačius faktus: papildoma encefalograma, papildomas psichologinis tyrimas ir kvalifikuoti ir bešališki egzaminuotojų pakeitimas vos prasi trynusiomis ir tarpusavyje plepančiomis slaugėmis vargu galėjo praturtinti antrąją komisiją. Iš esmės jos skyrėsi pavadinimais: pirmoji buvo vadinama laboratorine, antroji kliniki-ne.

Tačiau esama ir esmingesnio skirtumo: pirmoji komisija dir-

(Nukelta į 5 psl.)

VLADAS CIVINSKAS

BRANGIEJI AKMENYS

65.

Graikų meistrai jame pias tē intiglijas, o romėnų ir intiglijas ir kamė; pagaliau Korane šeštasis iš septynių musulmonų dangus vien tik iš jacinų. Ir dabar, kai Vakaruose šis akmuo kartais tik atsitiktinai sutinkamas geresnėse brangenybių parduotuvėse, Burmoje, Siame, Ceylone ir kituose Tolimųjų Rytų kraštuose jis randamas kiekviename padoresniame bazare ir kiekvienas pasturintis žmogus jį brangina savo šeimos papuošaluose.

Kokios šio akmens nepopuliarumo priežastys Vakaruose, pasakytų sunku, bet tai pagaliau ir nesvarbu. Viena betgi tikra, kad zirkonas šio nepopuliarumo neužsitarnavo. Kada šis akmenį bevartysime, kada jį bežiūrėsime, saulei šviečiant ar prie žiburių, visada jis malonus savo spalvomis, o savo blizgesiu ir vidinėmis ugnimis dažniausia išspūdinęsis už kitus brangiuosius akmenis, kuriems jis artimas viena ar kita savo spalva. Baltasis arba tikriausiai bespalvis zirkonas, gavęs briliantinį šlifą, savo spalva, blizgesiu ir išvadaus trykštančiomis ugnimis. tiek panašus į deimantą, kad saulėtą dieną ir gera akis negali pastebėti skirtumo.

Zirkonui vardą davė pradžiai, bet manoma, kad jis greičiausiai kilęs iš arabų žodžio zarqun, reiškiančio — ryškiai rau-

donas, ar persų zargun, apibūdinančio aukso geltonumą. Abiem atvejais vardas gana tikslus, nes zirkonas, kaip daugiaspalvis akmuo, sutinkamas ir vienoje, ir kitoje šių spalvų.

Chemine sudėtimi zirkonai yra zirkonio silikatai. Pagal sunkumą, kristalizaciją, kietumą ir kitas fizines ir optines savybes jie skiriami į dvi pagrindines grupes, kurių pirmosios lyginamas svoris yra tarp 4.65 — 4.71, antrosios — tarp 3.94 — 4.10. Kristalizacija tetragonalinė. Zirkonai gamtoje randami arba paprastais keturkampiais kristalais, užsibaigiančiais galuose piramidėmis arba vandens srovės apsidėjusiais akmenimis be išorinės kristalizacijos žymių. Papuošalams tinka tik patys gražiausi specimėnai, visiškai skaidrūs ir gerų spalvų.

Zirkono refrakcija labai didelė, refrakcinis indeksas 1.928, kartais dar didesnis ir labai artimas deimantui. Betgi atskirti jį nuo deimanto nėra sunku. Zirkonas ne tik žymiai sunkesnis už deimantą (zirkono karatas visada žymiai mažesnis už deimanto karatą), bet ir dvigubai refraktyvus. Žiūrint į bespalvį briliantinį šlifotą zirkoną iš viršaus žymiai mažesnis plokštumėlių susikirtimo linija atrodo dviguba, o deimante ji visada aiškiai viena. Lygiai tokiu pat būdu jį nesunku paprasta akim atskirti ir nuo baltųjų safyrų ir kitų spalvotų ir baltųjų paprastosios refrakcijos akmenų.

Zirkonai priklauso prie vidutinio kie-

tumo akmenų. Mohs skalėje jie tarp 7 — 7.5. Jie tinka visiems vyrų ir moterų papuošalams, tik žieduose juos dera dėvėti su didesniu atsargumu, negu deimantus ar korundus akmenis.

Senieji vardai — hiacintas ir jacinatas tebėra naudojami Rytuose, bet Vakaruose akmuo paprastai vadinamas zirkono vardu ir tuo lengviau išvengiama galimų klaidų. Kaip matome, abu vardai labai panašūs, bet akmens yra kiek skirtingi. Hiacintas yra žymiai sunkesnis, lyginamas svoris 4.67 — 4.71, jis kiek minkštesnis, skaidrus, ugnies raudonumo ar violetinės spalvos. Jacinatas kiek kietesnis, lyginamas svoris 4. — 4.1, taip pat skaidrus, geltonas, oranžinės ar lapo žalumo spalvos, kartais kiek artimesnės peridotui.

Rausvai rudų zirkonų yra gana daug, bet jų paklausa labai menka, mėlynų, aukso geltonumo ir deimantiškai baltų zirkonų turi labai plačią rinką, bet jų randama labai mažai. Apie 1936 m. išsiaiškinta, kad Siamo rudieji ir rausvai rudieji zirkonai, kaitinami ore 850 — 1000° Celsijaus temperatūroje, keičia spalvą ir virsta puikiais aukštiniais geltonais ir deimantiškai bespalviais akmenimis, o tokioj temperatūroje kaitinami be oro tampa mėlynai ir deimantiškai bespalviai. Dabar Rytuose susikūrusi ištisa šitokio zirkonų perspalvinimo pramonė, beveik tikra, kad bemaž visi geltoni, mėlynai ir bespalviai zirkonai anksčiau ar vėliau praėję per šį karštį. Šis procesas akmenų nesugadina ir jų vertės ne-

sumažina. Juo, kaip ir šlifų, tik išryškina puikiosios akmens ypatybės.

Brangenybių prekyboje toki vardai, kaip Siamo akvamarinas ar Matura deimantas, nieko bendra neturi nei su akvamarinu, nei su deimantu. Pirmuoju atveju tai melsvieji Zirkonai, rasti pietinio Siamo kasyklose, antruoju — bespalviai zirkonai, randami Ceylone ir per Maturą uostą išvežami iš krašto. Kita vertus, orientalinis hiacintas nėra joks hiacintas, o tik kartu su zirkonais rastas spinelis ar granatas.

Zirkonai nėra retas mineralas. Jo randama gneizuose, skalčiuose, granito uolose, o taip pat upių sąnašose ir žvyruose. Bet brangiųjų akmenų kokybės zirkonų vis dėlto labai mažai. Europoje zirkonai randami tik dviejose vietose: Prancūzijoje ir prie Ilmenio ežero kalnuose Rusijoje. Ir vienu, ir kitu kristalai aukštos kokybės, rudai raudoni ir tamsiai raudoni, skaidrūs ir gerų spalvų. Uralo kalnuose bent keliose vietose randama geltonai rausvų zirkonų, o užbaikalyje ir melsvų, ir bespalvių. Australijoje, NSW provincijoje netoli Mudgee miestelio ir Madagaskare randama puikių raudonų ir Pietų Afrikoje rudų ir gelsvų rudų akmenų. Daugiausia rausvai rudų akmenų, labai lengvai paverčiamų geltonais, melsvais ir baltais akmenimis, randama Indokinijoje, pietinėje Siameo dalyje. Vis dėlto patys turtingiausi zirkonai yra Ceylonas tarp Kandy ir Ratnapuros miestų, kur zirkonai randami su dešimti-

mis kitų brangiųjų akmenų, kuriais ši sala garsa jau daugelį šimtmečių. Šių vietų radiniai ypač aukštai vertinami ir savo kokybe, ir spalvų įvairumu, o gausumu neturi palyginimo. Vietomis akmens randami žemės paviršiuje, bet pagrindiniai ištekliai yra po storoku paviršutinės žemės sluogsnio, priemaniai grioviais ir šuliniais. Iškasta žemė pintonėmis keliama į paviršių, verčiama krūvomis ir klotais ir plauinama vandeniu. Darbus atlieka vietiniai žmonės, kuriems palieka trys penktadaliai radinių.

(Bus daugiau)

BRANGENYBIŲ PREKYBA

T E R R A

Savininkai V. ir U. CIVINSKAI

Brangieji akmenys — Aukso ir kt. papuošalai — Šveicarių laikrodžiai. Taip pat — kristalai, sidabrai, porcelianas ir visos kitos dovaninės prekės.

TERRA, 3237 W. 63rd St., Chicago, Ill.

Telef. 434-4660

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEZIS

Telefonas: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kasdien po pietų 1-3; vak. 7-9
naktį antradienį ir penktadienį.
Trečiadienį, ir sekmadienį uždarytas.
Rez. tel. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį, sekmadienį susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.,
antr., penkt., 10-4, ir
sektad. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Trečiadienį, uždaryta
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
Priima tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8
antradienį, 2-4.
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p. antradienį, ir ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o seš-
tadienį, nuo 9 iki 12 val.
Trečiadienį uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val. antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Seš-
tadienį 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
Jei neatsiliepia, tai telefonas GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS"

JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

ALGIRDAS GUSTAITIS

DEL LIETUVOS KARALIŲ

Iki kokio svetimiesiems la-
kstymosi įsidrąsino lietuvių is-
torikai, vaizdžiai matome iš il-
gokai tebesitęsiančio "karo"
tarp Vytauto Alanto ir jo min-
tims pritariančių bei nebylių
istorinių knygų, parašytų mū-
sų kalba.

Paskutinis V. Alanto raš-
tas tiem nebyliams trumpų is-
torijos įvykių rašytojams pa-
skelbtas "Draugo" kultūr. prie-
do 1970 liepos 25 d. Jisai tenai
ne tiek atrėžia Lietuvių kara-
lių nužemintojams, kiek pajū-
dina visą apšarmojusį balyną,
paskandinusį nemažą senosios
Lietuvos praeities.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

MOVING

Apdraustas perkrautymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
623 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

MOVING

Laidinai — Pilna apdrauda
ZEMA KALNA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS

ORO VESINTUVĄ
ŠIANDIEN
PIRKSI, GAUSI IR VESINSIES
TAD, NIEKO NEBELAUK
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOP, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
adienio iki penktadienio 10-11
val. ryto. — Seštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

DAR VIENA

EKSKURSIJA
I LIETUVĄ

Šių metų rugpjūčio 31 d.
Kellonė teis 21 dieną. Vie-
tuojai skaičius ribotas. Registruokite
tuojau. Išpirname leidime ligesni
laika pabiti Lietuvoje. Paruosime
dokumentus atsikviesi gimines
i Amerika.
Kreipkitės i
WALTER RASK - RASCAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

Always hold
matches till
cold.

"Vandalai" išniekino Linkolno paminklą

Geriausias dail. Augusto
Gaudens kūrinys Abraomo
Linkolno paminklas, kurs 1887
metais buvo pastatytas Lincol-
no parke, paskutiniaisiais laikais
vis dažniau sugyvuojusių pa-
auglių yra sužalojamas. Pa-
minklo piedastalas nurašinė-
tas nesvariais žodžiais ir nute-
rijamas dažais. Šiomis dienomis
vandalai net Linkolno vei-
dą juodais dažais aptaškė ir
piedastalą apdazė. Alderman-
as Hoellen pasiūlė Chicago
miesto valdybai paminklą
perkelti į geresnę vietą, kur
jis būtų galimas apsaugoti.

Studentai prieš smurtą

Šiomis dienomis paskelbti
7,300 studentų 197 universite-
tose ir kolegijose apklausinė-
jimo duomenys rodo, kad dau-
gumas jų (53 nuosimčiai) yra
priešingi smurto vartojimui
bet kurioje sąlygoje. Nepai-
sant didelio studentų nepasi-
tenkinimo valdžios sistema
(88 nuosimčiai) ir universite-
tų sistema (82 nuosimčiai) tik
14 nuosimčių studentų pasisa-
kė, kad "smurtas yra vieninte-

GENEROLAS GRIGORENKO PASAKOJA

(Atkelta iš 4-to psl.)

bo kaip medicininė grupė, pra-
leisdama su manim arti trijų
valandų; pastarosios komisijos
nariai matėsi su manim 20 mi-
nučių, ir jos nariai buvo visiškai
abiejingi mano pasakalbei-
mui su pirmininku.

Apskritai gali būti daroma
išvada, kad Taškente reikalas
buvo svarstomas rimtai, tiri-
ma buvo iš esmės ir išvadų pri-
eita teisingų ir bešališkų; Ser-
bėsio institutė nebuvo jokių
tyrimų; komisijos pagrindinį
principą sudarė reikalavimas
"ginti savo pulko garbę". Todėl
natūralu, kad jie tik pridėjo
antspaudą prie 1964 m. išva-
dos ir tariamųjų tyrimų pri-
dengė tą antspaudą.

Solistas ALGIRDAS BRAZIS

Naujųjų piknike lietuviškas dai-
nas dainuos dainininkas Algir-
das Brazis. Jam akompanuos
George Jonikas.

Susirinkimų ir parengimų PRANESIMAI

— Chicago Lietuvių Našių ir Naš-
liukų Draugisko klubo susirinkimas
įvyks rugpjūčio 14 d., penktadienį 8
val. vak. Hollywood salėje, 2417 W.
43rd St. Visi nariai ir narys prašomi
gautai susirinkti aptarti klubo re-
kalus. Išgirsite komisijų raportus.
Po susirinkimo įvyks valės, grojant
G. Joniko orkestrui. M. Urbelis

— Zarasų Labdarybės Klubas ren-
gia gegužinę Bruguženės daržę šį
sekmadienį rugpjūčio 16 d. Gros Ra-
monio orkestras. Klubo valdyba kvie-
čia visus būti žarasikių svečiais. Tą
pačią dieną bus ir Naujųjų piknikas.
Galima būti čia ir ten, tik reikia gerų
norų. Naudokimės saulės spinduliais,
nes jau saulutė tolinasi, artinasi ru-
denėlis, piknikai užsibaigs. K. P. D.

SKAITYK KASDIEN "NAUJENAS"

Lietuvių tautišką ir perduoda
ir progas sužinoti tikrai per
NAUJENAS

A. + A.

JOHN ŽIULPA

Gyv. 3823 So. Campbell Ave.

Mirė 1970 m. rugpjūčio mėn. 11 d. 1:30 val. ryto, sulaukęs pusės
amžiaus. Gimė Lietuvoje, Mažeikių apskr.
Paliko nuliūdę: buvusi žmona (Kazalavičiūtė), 3 dukters —
Irene Middleton, žentas Dean, Mary Kazlowski, žentas Ronald ir Laima
Jakušova, žentas William, 6 anūkai ir kiti gimines, draugai bei pa-
žįstami.

Kūnas pašarvotas P. Bieliūno koplyčioje, 4348 So. California Ave.
Penktadienį, rugpjūčio 14 diena 8:30 val. ryto bus įlydimas iš ko-
plyčios i Sv. P. Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčia, o po gedu-
lingų pamaldų bus laidojamas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. John Žiulpa gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsiveikimą.

Nuliūdę lieka:
Buvusi žmona, dukters, žentai, giminės.
Laidotuvių Direktorius Petras Bieliūnas. Tel. LA 3-3572.

Vienerių Metų Mirties Sukaktis

A. + A.

JURGIS PRANCKEVIČIUS - FRANKUS

Gyv. 4105 So. Artesian Ave.

Mirė 1969 metų rugpjūčio 14 d. ir rugpjūčio 18 d. buvo palaido-
tas Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Paliko nuliūdę: žmona ir kiti gimines, draugai bei pažįstami.
Mūsų brangiam Jurgiiui Pranckevičiui - Frankui pagerbti bus
laikomos devjos Sv. Mišios Sv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažny-
čioje, esančioje Brighton Parke, 1970 m. rugpjūčio 14 diena, 7 ir 8
valandą ryto.

Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti i pa-
maldas, o po antrųjų mišių atvykti i Gold Coast sale, esančią prie
71-mos ir Maplewood Ave.
Mes Taves, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas
mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime.
Tebūna Tau lengva ši žemėlė.
Nuliūdus lieka žmona.

Vienerių Metų Mirties sukaktis

A. + A.

KLEM NORKUS

Jau suėjo vieneri metai, kai negaltingoji mirtis atskyrė iš mū-
sų tarpo mylimą vyrą ir tėvą, kurio netekome 1969 m. rugpjūčio 9 die-
nā. Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekad negalime užmiršti.
Lai galtingasis Dievas suteikia Jam amžiną ramybę.

Už Jo sielą Sv. Mišios bus atnašaujamos rugpjūčio 14 d. 8 val.
ryto Sv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje ir maloniai kviečiame
visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose ir kartu su
mumis pasimelsti už a. a. Klem Norkus sielą.

Nuliūdę:
Žmona Mary ir sūnus Edward.

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėles ir vainikas, ant-
kų papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonas: GROovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKAS & EVANS
606 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJORS VEST
REpublic 7-5600 REpublic 7-5601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-7007

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARds 7-3401

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARds 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARds 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJENOSE

Lietuvių Krikščionių Demokratų Konferencija Clevelande

Šį savaitgalį, rugp. mėn. 14 — 16 dienomis, Clevelande, šv. Jurgio lietuvų parapijos salėje įvyksta trimetinė LKDS konferencija.

I konferenciją atvyksta LKDS Europos Tarybos pirmininkas p. Venskūnas iš Paryžiaus drauge su ponia, kuri yra žinoma Pasaulio Katalikų Moterų Sąjungos veikėja, keli VLIKo bei ALTO valdybų nariai ir LKDS atstovai iš eilės JAV ir Kanados miestų.

Konferencija prasideda penktadienį vakare su simpoziumu jaunimui.

Šeštadienį ir sekmadienį ryte vyks Sąjungos posėdžiai, kuriuose bus svarstomi organizaciniai reikalai ir renkami nauji vadovaujantieji organai. Šeštadienį 4 val. po pietų, šv. Jurgio parapijos salėje įvyks pagrindinis simpoziumas, tema: "Krikščionis ir komunistas kovoje už žmogų".

Simpoziume dalyvauja:

Lietuvių Bendruomenės veikėjas LKDS Tarybos vicepirmininkas kanauninkas Zakarauskas iš Čikagos;

Lietuvos Valsietiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Komiteto pirmininkas Jonas Daugėla;

Amerikos Lietuvių Tarybos Centro Valdybos narys ir buvęs LKDS Centro Komiteto pirmininkas dr. K. Sidlauskas iš Čikagos, ir

Studentų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos pirmininkas Antanas Razgaitis.

Visa Clevelando ir apylinkių lietuvių visuomenė yra kviečiama dalyvauti simpoziume. Įėjimas laisvas.

Sekmadienį, 12 valandą bus iškilningi pietūs ir konferencijos uždarymas, kuriame dalyvaus konferencijos dalyviai, Clevelando lietuvių organizacijų atstovai bei LKDS svečiai.

Nežmoniški tėvai

Illinojaus Vaikų ir šeimų globos įstaigos žiniomis per praėjusius metus iki birželio 30 dienos tėvų žiaurumai prieš mažus vaikus padaugėjo 8 nuošimčiais. Užregistruota 883 mažų vaikų mušimai. Apie 49 atsitikimai buvo tokie, kad reikėjo kūdikiams teikti skubią pagalbą. Skriaudžiamų vaikų amžius daugumoje buvo — mažesni kaip trijų metų — daugiausiai žiaurumo su tais vaikais parodžiusios pačios jų motinos.

Metė kunigystę

Kaltindamas Chicagos arkidieccijos viršininkus, po 23 metų kunigavimo metė kunigystę kun. Arthur Haubold, St. Leo katalikų bažnyčios, 7747 W. Emerald Ave., klebonas ir arkidieccijos santuokų teismo narys. Kaltindamas savo arkidieccijos administraciją rasinių problemų nepaisymu, nepapratus sunkumus, kokius kunigai turi patirti turint reikalų su arkidieccijos administracija ir didelę vadovybės stoką, kun. Haubold pasiskelbė kunigystę metęs ne dėl celibato, o dėl minėtų priežasčių.

Meksika gali suvaržyti lengvų divorso praktiką

Meksikos prezidentas Gustavo Diaz Ordaz pasiuntė Meksikos kongresui įstatymo papildymo projektą, kurį priėmus būtų smarkiai suvaržyti skubos būdu dirbantiesiems persikūrimai Texas pasienio mieste Ciudad Juarez, kur nebe šimtai, bet tūkstančiai amerikiečių plūsta gauti perskyras.

Vien praėjusiais metais Ciudad Juarez teismas davė 45,000 perskyrų svetimtaučiams. Daugiau kaip pusė tų perskyrų gavo New Yorko poros. Visa teismo procedūra ten trunka neilgiau kaip 24 valandas. Tą divorso fabriką pristabdžius, advokatai, lėktuvų kompanijos, viešbučiai, restoranai ir kt. užteigis netektų mažiausiai 50 milijonų dolerių metinių pajamų.

Didysis ežero festivalis

Chicagos miesto meras Daley pareiškė spaudai, kad penktadienį paežerėje prasidantis vandens festivalis bus didžiausias ir įdomiausias visose JAV — bėse. Festivalio tikslas esąs suvesti į krūvą visus miesto gyventojus, visiems — mažiems ir dideliems suteikiant nemokamai daug įdomumo. Programose dalyvaus prancūzų laivyno regata ir anglų aviacijos lėktuvai. Ore ir vandenyje esąs akrobatikas išdarinės triukšai ir bus milžiniški iki 60 pėdų didumo gyvuliai ir balionai. Rugpjūčio 21 d. vakare įvyks laivų ir valčių paradas, vadinamas Venecijos naktis, o rugpjūčio 22 d. bus leidžiami dideli fajerverkai.

KVIETIMAS Į SLA 6-TOS APSKRITIES GEGUŽINĘ

S. L. A. 6-toji apskritis ruošia išvažiavimą į gamtą, arba "pikniką". Tinkama vieta parinkta yra Forest Preserve prie 89-tos ir Archer Avenue, šalia Spaičio daržo. Piknikas įvyks rugpjūčio 23 d.

Visi SLA 6-tos apskrities kuopiniai ir jų šeimos kviečiami dalyvauti. Kiekviena šeima apsirūpina savo maistu.

Šios išvykos tikslas yra artėjan susidraugauti ir pabendrauti mūsų garbingos organizacijos broliams ir sesėms kaip vienos didelės šeimos nariams.

Pradėsime rinktis 12 val. p. p. Prašom visų kuopų narius dalyvauti piknike. Lauksime visų. SLA 6-tos Apskr. Valdyba

TRUMPAI

— Jonas Meržvinskas yra pakviestas vadovybės organizuojamos restoranams ir taveroms reikmenų bendrovėje. Šioje didmenų prekybos šakoje jis yra išdirbęs virš 10 metų ir turi ne tik teorinį, bet ir praktinį patyrimą. Bendrovė taip pat gamins vaisvandeniams ekstraktus.

— Ron Ronliskas žaidžia Marquette Parko jaunųjų beisbolo komandoje "Mets", kuri

PETRAS SIMONELIS

tvarkys ir prižiūrės Rudeninio Naujienų pikniko automobilių trafiką. Kartu su juo dirbs šie Amerikos Legiono nariai:

George Jonikas
Adam Anderson
Tony Yuknis
Joe Malina ir
Al Kilkus

Automobilistai galės lengvai ir saugiai įvažiuoti ir išvažiuoti iš rugsėjo 21 d. pikniko, jei klausys trafiko tvarkytojų nurodymų.

GAUSIM SKANAUS LIETUVISKO MAISTO

Sekmadienį, rugpjūčio 16 d., Bučo Sode ruošiamame Naujienų piknike bus skanaus lietuviško maisto, kurį paruos ir patieks šios šeiminiųkės:

1. Sofija Adomaitienė
2. Rožė Didžgalvienė
3. Monika Cicėnienė
4. Della Čiuprinskienė
5. Kazimiera Stukienė
6. Jokūbas Baltys ir kiti.

Jos pakeps skanaus kugelio išvirs lietuviškų dešrų, kopūstų ir paruos įvairių sandvičių. Bus šviežių pončų, saldaus pieno ir aromatškos kavos.

Kviečiame atvažiuoti pietauti į pikniką. Komisija

NAUJIEŲ PIKNIKO BENDRADARbiai

Sekmadienį, rugpjūčio 16 d., Bučo sode vykstančiame Naujienų piknike dirbs:

1. Juozas Skeivys
2. Emma Petraitiene
3. Vincas Mankus
4. Ksaveras Kaunas
5. Uršulė Dambrasienė
6. K. Rožanskas
7. J. Stulgienė
8. Al Dargužis
9. Julius Klimas
10. Eleonora Lukienė
11. V. Brazas
12. K. Brazienė
13. Stasys Patlaba
14. Jonas Didžgalvis.

Komisija Piknikui Ruošti

antrus metus iš eilės laimėjo savosios klasės pirmenybes.

— Juozas Juraitis, savininkas Richmond Auto Service garažo ir gazolino stoties, esančios prie 63-tos ir Richmond Ave., yra mėgiamas apylinkės gyventojų ir biznyje jam gerai sekasi. Savo skelbimais palaiko lietuvišką spaudą.

— Hurley Namų Savininkų Draugija, esanti Čikagos pietvakariuose, parąšė laišką merui Richard J. Daley, prašydama dėti tolimesnes pastangas jaunimo terorui ir tiranijai sustabdyti. Laišką teigiamai komentavo vietos spauda.

— The New Guard žurnalas, leidžiamas studentų organizacijos Young Americans for Freedom, rašo, kad Amerikos kariuomenės daliniosiose Vietname kovoja virš 1000 kanadiečių savanorių. YAF buvo išsiuntusi į Vietnamą 5 narių komisiją patirti padėtį vietoje. Komisijai grįžus, vienas jos narys savanorių įstojo kariuomenėn ir prašė jį pasiųsti į Vietnamą, tuo vaizdžiai patvirtindamas raportą visuomenei ir vyriausybei.

— Mokyt. Marija Peteraitienė ruošia spaudai pedagoginio turinio knygą "Lituanistinis švie-

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

DRAFTSMAN - STRUCTURAL STEEL
Expanding Company — Good Benefits, Steady Work.
JONES and BROWN CO.
568 Winthrop, Addison, Ill.
543-4710

TRAILER MECHANICS

Experienced only. 40 hours a week. Steady work.
Call BEN or ROY
247-2990

\$3.50 HOUR TO \$6.00 HOUR FOR TOP

LAYOUT MEN
FITTERS
WELDERS
MECHANICS.
Contact Mr. Barlow
INLAND FABRICATORS, INC.
447-7020

SET UP MAN — OPERATE FLOW TURN AND PUNCH PRESS.
STAINLESS STEEL STAMPING
• Good Salary
• Excellent fringe benefits.
BLOOMFIELD INDUSTRIES, INC.
4546 WEST 47th ST.
254-7600
An equal opportunity employer

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

SECRETARY

We need a secretary with knowledge of typing, school business, and general office skill and experience. Good salary and fringe benefits.

RHODES SCHOOL DISTRICT
84½
River Grove, Ill. 60171
Call immediately for an interview
GL 3-6813

EXPERIENCED WOMAN FOR CLEANING & IRONING Monday, Wednesday & Friday. \$55.
Own transportation. Must speak English. CE 4-5487

SECRETARY
Diversified position with typing skill & figure aptitude desirable. Good salary, excellent working conditions. Paid hospital, major medical & life insurance, paid vacations.
DURITE SCREW CORP.
1817 No. Long Ave.

GENERAL OFFICE WORK
Answer telephone and light typing. Apply in person.
MAGIKIST
750 So. Cicero Avenue
Chicago.

GENERAL OFFICE
Light typing, filing, shipping and order control. Good starting salary.
A. LAKIN & SON, INC.
2036 No. Dominic
477-2444

RECEPTIONIST - GENERAL OFFICE
Good typing required. Own transportation required. NW suburb area. Small congenial construction office. Call ADELINA 463-0020

SECRETARIAL CLERK
Experienced typing, filing, dictaphone.
Good company benefits.
GREYHOUND LINES.
901 No. HALSTED
943-8100

SALES SECRETARY
50-60 WPM. Mature woman work for 2 young executives. Growing Manufacturing Concern.
ACME FRAME PRODUCTS
401 W. HURON
SU 7-1875
Ask for Mr. FURER.

NAMŲ SEIMININKĖ
Virimas ir bendra namų ruošia. 2 vaikai. 11 ir 13 metų. Gyventi privačiose patalpose, nedideliam name, Skokie. Laisvi savaitgaliai. Reikalingos rekomendacijos.
Tel. 966-1586

RENTING IN GENERAL Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 KAMBARIŲ naujai dekoruotas butas 46-tos ir Honore apylinkėje. Tel. 778-2424. TONY.

timas ir mokymas trenityje" Ji kaip talentinga ir kūrybinga mokytoja, patiekia čia daug žinių, kaip šių dienų mokinį sujudinti lituanistinui švietimui, sugebant tinkamai jam perteikti ir gauti jo žinias.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRASTŲ

P. NEDZINSKAS, 4065 Acher, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavinimi

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKKIJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAI

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • MIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESCIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

"ANKSO KASYKLA"

Gera progą darbščiam asmeniui. Našlė turi pigiai parduoti. Imokėti 1,000 dol. Pilna kaina tik \$9,500. 2 aukštų apkalta namas. Pirma aukšte karštuvė ir 3 kambariai, šildomi karštu oru alyva. 4 kambariai 2-ram aukšte, gazu apšildomi. 5 kambarių namas kieme.

29-tos ir Quinn apylinkė.
W. F. SMITH & Co.
HU 8-5700

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigo)
Pigūs automobilių draudimai.

PAZIŲREKITE. 2 butų po 3 miegamus tvirtas mūras. Gražūs inžinieriai, garažas, arti mūsų naujo ofiso. \$32,500.
7 KAMB. MURAS. 2 auto mūrų garažas, moderni virtuvė, gazu šildoma, prie Maria HS. \$19,900.
BIZNIO MURAS. 3 butai, patogi ofiso patalpa, gera gatvė Marquette Parke. \$43,000.
PINIGŲ ARUODAS. \$11,000 pajamų. Gražus, išpušingas mūras. Kalna \$45,000.
SAVININKAS KŲTUR. Už \$88,000 atiduoda 8 apartamentų 14 metų mūrą prie Evergreen Plaza. \$14,000 pajamų.
PAŽIBA. 5 butų mūras žaliame Marquette Parke. Teiraukitės asmeniškai. Bus galima nenupirkti to puikaus namo.
4 BUTŲ MURAS. Nauja gazu šildoma. Šviesūs erdvi kambariai, mūro parvažas, gera vieta. Po derybų — \$44,000.
8 KAMBARIŲ 12 metų fabrikančio rezidencija. 5 miegamieji, 2 vonios, mūro garažas, graži vieta. Apie \$40,000.

Valdis Real Estate

7051 So. WASHTENAW AVE.
RE 7-7200

MURO BUNGALOW. 6 kamb., inžinieriaus sklypas. 60-ta ir Francisco.
1½ AUKŠTO. 6 ir 5 kamb., modernūs butai, modernios virtuvės ir vonios, inžinieriaus sklypas, prie pat Maria Aukšt. mokyklos.
NAMAS IR TAVERNA ramioje, bet pelningoje Brighton PK. vietoje.
4 PO 4 MURINIS. Centralinis šildymas, erdvus, poros pajamos. Gera vieta. Brighton Parke.
2 PO 4 MURINIS tik 19,900 dol.

SIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE

2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

PERKAME. PARDUODAME. MAI. HOME įvairaus dydžio namus visur. Parpiname paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE and BUILDERS
2638 WEST 59th STREET
Prospect 8-5454

BEILWOOD BY OWNER 3 bedroom brick home. 2 baths, modern kitchen, w/w carpeting, finished basement with bar, central air conditioned, completely furnished. 1½ car garage, side drive, beautiful landscape. 1 block parochial school, 2 blocks public school. \$31,500. Phone 547-8458.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Inžinieriaus naujus ir perstatytus senus visus rūšių namų apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Inžinieriaus vandeniniai stogų rūsai (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turis leidimus dirbti mieste ir užmieste.

Domas Zukauskas

HEATING & SHEET METAL

4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel. VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rūsas ir nutamuosius vamzdžius sutalsome arba naujus įdedame.
KAMINUS išVALOME ir pataliojame. Nudždomame namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Exame apdrausti, visada darbas garantuojamas.
Skambinkit
LA 1-6047

Įkalinimas veltui, kreipkitės bet kada

JONAS DAUGĖLA,

Lietuvos Valsietiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Komiteto pirmininkas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai sertifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

HIGH RATES — PAID QUARTERLY

5% Passbooks
5½% Investment bonus plan \$1,000 minimum
6% \$5,000 minimum 2 year certificate
5¼% \$1,000 minimum 1 year certificate
Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Muziko Strolios atsiminimai

Jau galima įsigyti muziko Juozo Strolios knygą

LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.

176 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina \$2.00. Tai geriausiaji sodrių pasiskaitymų knyga.

Knygą galima gauti Naujienų Administracijoje arba pasiunčiant Money Orderį arba čekį tokiu adresu.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608